

USTAWA
z dnia roku
o towarzystwach naukowych

Rozdział 1
Przepisy ogólne

Art. 1. 1. Ustawa reguluje działalność towarzystw naukowych, zwanych dalej towarzystwami naukowymi.

2. Ilekroć w ustawie niniejszej jest mowa o towarzystwach naukowych bez bliższego określenia ich charakteru, rozumie się przez to towarzystwa naukowe ogólne oraz specjalistyczne, federacje lub związki tych towarzystw, a także tworzone przez nie zamiejscowe jednostki organizacyjne.

Art. 2. 1. Użyte w ustawie określenia oznaczają:

1) „towarzystwo naukowe ogólne” – towarzystwo, którego członkowie reprezentują różne dziedziny nauki i dyscypliny naukowe, a zasięg działania takiego towarzystwa jest lokalny, regionalny lub obejmuje terytorium całego kraju;

2) „towarzystwo naukowe specjalistyczne” lub „stowarzyszenie naukowo-techniczne”, dalej zwane towarzystwem, którego członkowie reprezentują określona dziedzinę nauki lub dyscyplinę naukową, a zasięg takiego towarzystwa obejmuje terytorium całego kraju;

3) „federacja towarzystw naukowych” lub „związek towarzystw naukowych” – stowarzyszenie towarzystw naukowych reprezentujących różne dyscypliny naukowe w ramach jednej dziedziny nauki;

4) „grupa wyborcza” – grupa towarzystw naukowych zaliczonych odpowiednio do towarzystw naukowych ogólnych albo towarzystw naukowych specjalistycznych;

5) „grupowe zebranie wyborcze” – ogólnopolskie zebranie wyborcze pełnomocnych przedstawicieli towarzystw wchodzących w skład danej grupy wyborczej, o której mowa w pkt. 4.

Art. 3. Towarzystwa naukowe działają w ramach systemu nauki i jej upowszechniania w Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 4. 1. Towarzystwem naukowym ogólnym lub specjalistycznym jest dobrowolne stowarzyszenie lub związek stowarzyszeń, w rozumieniu prawa o stowarzyszeniach, obejmujące uprawiających działalność naukową pracowników nauki i miłośników nauki oraz ludzi z uprawianiem nauki związanych osobistymi

zainteresowaniami lub działalnością zawodową, realizujące przewidziane w swoich statutach zadania związane z rozwijaniem działalności naukowej i upowszechnianiem nauki, odpowiadające warunkom określonym w niniejszej ustawie.

2. Towarzystwa naukowe ogólne oraz towarzystwa naukowe specjalistyczne mogą tworzyć ogólnokrajowe stowarzyszenia naukowe.

Art. 5. 1. Towarzystwa naukowe podlegają przepisom ustawy z dnia 7 kwietnia 1989 roku – Prawo o stowarzyszeniach (Dz.U. z 2020 roku, poz. 2261), o ile przepisy niniejszej ustawy nie stanowią inaczej.

2. W zależności od charakteru towarzystwa naukowego i postanowień statutu danego towarzystwa, członkiem może być każda osoba posiadająca obywatelstwo polskie, która spełnia kryteria przewidziane w statucie oraz zadeklaruje przystąpienie do towarzystwa i przestrzeganie postanowień statutu.

3. Członkiem towarzystwa naukowego może być także osoba prawna, mająca wszystkie prawa członków z wyjątkiem czynnego i biernego prawa wyborczego. W takim przypadku osoba prawna działa poprzez swojego przedstawiciela.

4. Osoby polskiego pochodzenia, mające obywatelstwo zagraniczne, a także cudzoziemcy, mogą być przyjmowani na członków danego towarzystwa naukowego zgodnie z postanowieniami statutu towarzystwa.

Art. 6. Towarzystwami naukowymi nie mogą być stowarzyszenia zwykle w rozumieniu przepisów rozdziału 7 (art. 40–43) ustawy wymienionej w art. 5 ust. 1.

Art. 7. Towarzystwa naukowe mogą ubiegać się o uzyskanie uprawnień organizacji pożytku publicznego – w rozumieniu ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

Rozdział 2

Charakter naukowy, cele i środki działania towarzystw naukowych

Art. 8. Celem towarzystw naukowych jest, w nawiązaniu do potrzeb i tradycji nauki, organizowanie i rozwijanie życia naukowego w formach działalności właściwym organizacjom społecznym i określonych statutem, przyczynianie się do upowszechniania wiedzy jako źródła wszelkiego postępu, stwarzanie warunków do prowadzenia badań i upowszechnianie wyników badań naukowych z różnych dziedzin poprzez organizowanie spotkań i dyskusji naukowych, działanie na rzecz wiązania nauki z potrzebami gospodarczymi i społecznymi oraz przygotowywanie i publikowanie wydawnictw o charakterze naukowym.

Art. 9. Przy uwzględnieniu art. 4 ustawy – charakter naukowy towarzystwa naukowego wyznaczają formy jego działania określone statutem, który może zawierać między innymi:

1) upowszechnianie osiągnięć nauki przez publikowanie prac naukowych, wydawanie czasopism naukowych i monografii, cykliczne organizowanie zjazdów, warsztatów, kursów, konferencji, odczytów, seminariów naukowych, festiwali nauki i tym podobnych przedsięwzięć;

2) realizowanie prac i badań naukowych oraz popularno-naukowych we własnym zakresie lub we współpracy z innymi krajowymi czy zagranicznymi instytucjami naukowymi i szkołami wyższymi oraz inicjowanie badań prowadzonych przez instytucje naukowe;

3) inicjowanie i współdziałanie w przedsięwzięciach służących wdrożeniu osiągnięć naukowych;

4) reprezentowanie opinii zrzeszonego środowiska naukowego wobec organów państwowych i samorządowych z terenu lub zakresu działania towarzystwa;

5) podejmowanie współpracy z organami samorządu terytorialnego i podmiotami gospodarczymi w zakresie roztaczania opieki nad zabytkami sztuki i historii, pomnikami przyrody oraz nad środowiskiem biologicznym człowieka;

6) prowadzenie działalności popularno-naukowej, także poprzez udział w realizacji kształcenia ustawicznego;

7) rozwijanie różnych form aktywizacji życia naukowego i upowszechniania nauki wśród młodzieży, zwłaszcza sprzyjających ujawnianiu talentów naukowych i otaczaniu szczególnie uzdolnionych opieką w ich dalszym rozwoju;

8) współdziałanie w utrzymywaniu kontaktów pomiędzy placówkami naukowymi i pracownikami nauki a organizacjami i instytucjami gospodarczymi oraz oświatowymi – krajowymi i zagranicznymi;

9) przynależność do zagranicznych stowarzyszeń naukowych i związane z tym opłacanie składek członkowskich;

10) występowanie z inicjatywami i opiniowanie programów i podręczników szkolnych i akademickich, a także występowanie w sprawach otwierania i likwidacji kierunków studiów związanych z dyscypliną nauki, którą reprezentuje towarzystwo;

11) podejmowanie zadań z zakresu poradnictwa naukowego, naukowych diagnoz i ekspertyz, jak również określanie kryteriów kwalifikacyjnych, jakim powinny odpowiadać osoby powoływane na rzeczoznawców w reprezentowanej przez towarzystwo dziedzinie wiedzy;

12) wyróżnianie i nagradzanie najwybitniejszych osiągnięć naukowych i popularyzatorskich oraz ich twórców;

13) prowadzenie bibliotek, muzeów, archiwów, różnego typu kolekcji i zbiorów, laboratoriów i innych urządzeń niezbędnych dla realizacji zadań statutowych;

14) wykonywanie prac zabezpieczających obiekty stanowiące zasoby dziedzictwa narodowego (inventaryzacja, konserwacja, digitalizacja itp.);

15) wykonywanie prac remontowych i zabezpieczających majątek nieruchomy towarzystwa;

16) tworzenie platformy międzyuczelnianej wymiany naukowej na terenie działalności Towarzystwa.

Art. 10. 1. Decyzję o statusie naukowym towarzystwa lub wyodrębnionej w statucie grupie jego zadań wymienionych w art. 9, podejmuje Rada Towarzystw Naukowych, o której mowa w rozdziale 6 ustawy.

2. Rada podejmuje decyzję w formie uchwały, w terminie sześćdziesięciu dni od dnia otrzymania wniosku.

3. Uchwałę doręcza się sądowi rejestrowemu, na wniosek którego podejmowana jest decyzja oraz zainteresowanemu stowarzyszeniu.

4. W przypadku wyrażenia opinii negatywnej, stowarzyszenie, którego decyzja dotyczy, może zwrócić się do Rady Towarzystw Naukowych, w terminie trzydziestu dni od dnia doręczenia uchwały, o ponowne rozpatrzenie wniosku.

5. Uchwała Rady Towarzystw Naukowych podjęta w wyniku ponownego rozpatrzenia wniosku jest ostateczna.

6. Przewodniczący Rady przesyła niezwłocznie uchwałę Rady sądowi rejestrowemu oraz zainteresowanemu stowarzyszeniu.

7. Szczegółowe zasady postępowania w sprawach podejmowania decyzji w przedmiocie nadania statusu naukowego towarzystwu, określa Statut Rady.

Art. 11. 1. W przypadku stwierdzenia, że stowarzyszenie, wpisane do Krajowego Rejestru Sądowego jako towarzystwo naukowe, zaprzestało prowadzenia działalności, o której mowa w art. 9, Rada Towarzystw Naukowych, z inicjatywy własnej lub na umotywowany wniosek innego podmiotu, podejmuje uchwałę o wystąpieniu do sądu rejestrowego o wykreślenie z działu 1 rejestru informacji o statusie stowarzyszenia jako towarzystwa naukowego.

2. Stowarzyszenie, którego uchwała o pozbawieniu statusu towarzystwa naukowego dotyczy, może wnieść odwołanie do Rady Towarzystw Naukowych w terminie trzydziestu dni od dnia otrzymania uchwały.

3. Przepisy art. 10 ust. 5–6 stosuje się odpowiednio.

4. Szczegółowe zasady postępowania w sprawie pozbawienia stowarzyszenia statusu towarzystwa naukowego określa Statut Rady.

Art. 12. 1. Rada Towarzystw Naukowych prowadzi rejestr stowarzyszeń posiadających status towarzystw naukowych.

2. Rejestr, o którym mowa w ust. 1, zawiera w odniesieniu do każdego towarzystwa jego nazwę i siedzibę, numer wpisu do Krajowego Rejestru Sądowego oraz datę wydania opinii przez Radę.

3. W przypadku pozbawienia stowarzyszenia statusu towarzystwa naukowego, dokonuje się w rejestrze odpowiedniej wzmianki o tym fakcie.

4. Rejestr, o którym mowa w ust. 1. może być prowadzony także w formie elektronicznej i zamieszczony na stronie internetowej Rady.

Rozdział 3

Opieka i pomoc organów państwowych w stosunku do towarzystw naukowych

Art. 13. 1. Minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego i nauki określi w drodze rozporządzenia, wydanego w porozumieniu z właściwymi ministrami, zasady, zakres i formy udzielania towarzystwom naukowym przez instytuty badawcze, placówki naukowe Polskiej Akademii Nauk, pomocy organizacyjnej i technicznej, w stosunku do poszczególnych grup towarzystw naukowych wyszczególnionych w art. 4 ustawy.

2. Minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego i nauki, w porozumieniu z innymi właściwymi ministrami nadzorującymi szkoły wyższe, określi w drodze rozporządzenia, zasady, zakres i formy udzielania towarzystwom naukowym przez szkoły wyższe, pomocy organizacyjnej i technicznej, w stosunku do poszczególnych grup towarzystw naukowych wyszczególnionych w art. 1 ustawy.

Art. 14. Minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego wspiera działalność towarzystw naukowych na rzecz przekazania przyszłym pokoleniom wszystkiego co cenne z ponad tysiącletniego dziedzictwa Państwa, stania na straży narodowych wartości i otaczania ochroną dóbr kultury będących miarą ludzkiej cywilizacji, działalność na rzecz podtrzymywania i pielęgnowania tradycji narodowej oraz rozwoju świadomości narodowej, obywatelskiej i kulturowej, a także działalność w zakresie utrzymywania bibliotek, muzeów, archiwów oraz różnego typu kolekcji i zbiorów.

Art. 15. Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania wspiera działalność towarzystw naukowych w popularyzowaniu przez nie nauki i jej osiągnięć wśród młodzieży szkolnej, zwłaszcza poprzez stałą ofertę edukacyjną obejmującą wydawnictwa edukacyjno-promocyjne oraz organizację warsztatów naukowych, konkursów, wykładów, odczytów i projekcji filmowych w szkołach lub obiektach należących do towarzystw naukowych.

Rozdział 4

Mienie towarzystw naukowych

Art. 16. 1. Mieniem towarzystw naukowych są własność i inne prawa majątkowe, przeznaczone do prowadzenia działalności statutowej, pozostające we władaniu tych towarzystw w dniu wejścia w życie ustawy. Obejmują one w

- 1) własność nieruchomości oraz inne prawa rzeczowe do nieruchomości;
- 2) własność ruchomości, w tym urządzeń, zbiorów bibliotecznych, zbiorów muzealnych, archiwów i materiałów oraz inne prawa rzeczowe do ruchomości;
- 3) prawa wynikające z umów najmu i dzierżawy nieruchomości lub ruchomości;
- 4) prawa z papierów wartościowych i środki pieniężne;
- 5) patenty i inne prawa własności przemysłowej;
- 6) majątkowe prawa autorskie i majątkowe prawa pokrewne.

2. Mieniem towarzystw naukowych są także dochody z działalności gospodarczej, pod warunkiem, że przeznaczone są na cele działalności statutowej.

3. Mienie towarzystw naukowych powstaje także z tytułów, o których mowa w ustawie z dnia 7 kwietnia 1989 roku – Prawo o stowarzyszeniach (Dz.U. z 2020 roku, poz. 2261).

Rozdział 5

Zasady finansowania działalności towarzystw naukowych ze źródeł publicznych

Art. 17. 1. Finansowanie działalności towarzystw naukowych ze środków budżetowych następuje w drodze:

1) przyznania przez ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nauki, zgodnie z art. 365 pkt. 2, lit. a ustawy z dnia 20 lipca 2018 roku – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. z 2021 roku, poz. 478 z późniejszymi zmianami) na sfinansowanie zadań z zakresu działalności naukowej;

2) dotacji podmiotowej, zgodnie z przepisami art. 365 pkt. 5 lit. a i b ustawy z dnia 20 lipca 2018 roku – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce na realizację badań naukowych lub prac rozwojowych albo określonych w statucie towarzystwa zadań związanych z prowadzonymi w sposób ciągły pracami dotyczącymi gromadzenia, opracowywania i udostępniania zbiorów naukowych oraz baz danych;

3) dofinansowania, zgodnie z przepisami art. 365 pkt. 7 ustawy z dnia 20 lipca 2018 roku – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, (Dz.U. z 2021 roku, poz. 478 z późniejszymi zmianami) realizacji projektów celowych o tematyce obejmującej badania i zadania służące rozwojowi, promocji i zastosowaniom praktycznym nauki, a także wspierających wzrost innowacyjności gospodarki lub obejmujących programy rozwoju regionalnego;

4) zlecenia finansującego wykonanie określonego zadania statutowego bądź określonego etapu lub fragmentu takiego zadania; zlecenia finansujące w zakresie, o którym mowa, oznaczono w dalszym ciągu skrótem „zlecenia”.

2. Minister właściwy do spraw kultury i dziedzictwa narodowego może przyznawać środki finansowe:

1) na działalność bibliotek towarzystw naukowych, ze szczególnym uwzględnieniem bibliotek naukowych, których zbiory tworzą narodowy zasób biblioteczny, niezależnie od środków, o który mowa w ust. 1 pkt. 2;

2) na realizację zadań związanych z utrzymywaniem muzeów, archiwów, gromadzeniem, opracowywaniem i udostępnianiem różnego typu kolekcji i zbiorów oraz baz danych.

3. Towarzystwa naukowe mogą występować do Narodowego Centrum Nauki oraz Narodowego Centrum Badań i Rozwoju o przyznanie środków na realizację zadań wymienionych w art. 9 ustawy.

4. Środki finansowe w zależności od uzasadnionych potrzeb społecznych mogą także przyznawać:

1) inne, niż wymienione w ust. 2 naczelne i centralne organy administracji państwowej oraz państwowe jednostki organizacyjne;

2) właściwe organy samorządu terytorialnego stopnia gminnego, powiatowego i wojewódzkiego oraz ich jednostki organizacyjne.

5. Uczelnie oraz instytuty badawcze mogą wspierać działalność towarzystw naukowych z dochodów osiąganych z prowadzonej przez siebie wyodrębnionej działalności gospodarczej.

6. Towarzystwa naukowe mogą ubiegać się o środki i fundusze pomocowe Unii Europejskiej oraz korzystać z darowizn od osób prawnych i fizycznych oraz jednostek nie posiadających osobowości prawnej.

Rozdział 6

Rada Towarzystw Naukowych

Art. 18. 1. Wymienione w art. 1 ustawy towarzystwa naukowe powołują Radę Towarzystw Naukowych.

2. Rada jest wybieralnym organem przedstawicielskim towarzystw naukowych.

3. Rada działa na podstawie ustawy oraz uchwalonego przez siebie Statutu, który określa organizację oraz tryb działania Rady i jej organów, a także ich kompetencje.

4. Rada uchwalony przez siebie Statut przesyła ministrowi właściwemu do spraw szkolnictwa wyższego i nauki.

Art. 19. 1. Rada składa się z:

35–42 członków wybieranych w nie więcej niż sześciu grupach wyborczych, w tym:

a) grupie złożonej z przedstawicieli towarzystw naukowych ogólnych od 8 do 10 członków oraz

b) w nie więcej niż pięciu grupach odpowiadających wydziałom Polskiej Akademii Nauk, złożonych z przedstawicieli towarzystw naukowych specjalistycznych – proporcjonalnie do liczby towarzystw należących do danej grupy, w liczbie od 27 do 32 członków;

c) ponadto w skład Rady, poza przewidzianą liczbą członków mogą wchodzić przedstawiciele:

- Polskiej Akademii Nauk – do 5 członków,
- Polskiej Akademii Umiejętności – 1 członek,
- Federacji Towarzystw Medycznych – 1 członek,
- Federacji Naczelnej Organizacji Technicznej – 1 członek.

2. Kadencja Rady trwa cztery lata i rozpoczyna się 1 stycznia.

3. Rada działa na posiedzeniach plenarnych oraz przez swoje organy.

4. Organami Rady są Prezydium Rady i przewodniczący Rady.

5. Obsługę administracyjną Rady wykonuje Biuro Rady. Organizację, tryb działania oraz zasady finansowania działalności Biura określa Statut, o którym mowa w art. 18 ust. 3.

Art. 20. 1. Wyboru członków Rady, o których mowa w art. 19 ust. 1 pkt. 1 dokonują upoważnieni przedstawiciele towarzystw naukowych zgromadzeni na grupowych zebraniach wyborczych.

2. Wybory członków Rady mogą odbywać się drogą korespondencyjną.

3. Wybory zarządza Prezydium Rady nie później niż na trzy miesiące przed końcem kadencji Rady. Pierwsze wybory do Rady, zgodnie z przepisami niniejszej ustawy, zarządza Prezydium Rady działające w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy.

4. Sposób i tryb wyboru członków Rady, w tym przynależność towarzystwa naukowego do danej grupy wyborczej, określa uchwalony przez nią regulamin wyborczy.

5. Mandat członka Rady wygasa w przypadku śmierci, rezygnacji z członkostwa, działalności na szkodę Rady lub towarzystw naukowych, postępowania nieetycznego godzącego w interes Rady lub zrzeszonych w niej towarzystw naukowych, pozbawienia praw publicznych prawomocnym wyrokiem sądu albo na skutek prawomocnego skazania na karę pozbawienia wolności za przestępstwo umyślne.

6. W przypadku wygaśnięcia mandatu członka Rady w trakcie jej kadencji zwolniony mandat obejmuje osoba, która w wyborach uzyskała kolejno największą liczbę głosów.

Art. 21. 1. Rada wykonuje zadania określone w art. 10 i 11 ustawy oraz w Statucie, w tym:

1) reprezentuje społeczny ruch naukowy skupiony w towarzystwach naukowych, grupach towarzystw naukowych, federacjach lub związkach towarzystw naukowych, będąc wyrazicielem jego dążeń, osiągnięć i opinii wobec władz publicznych;

2) jako partner społeczny występuje w konkretnych sprawach towarzystw naukowych, ich grup, federacji i związków towarzystw naukowych – na ich wniosek – do władz publicznych oraz innych organów i instytucji państwowych;

3) wspiera towarzystwa naukowe, ich grupy, federacje i związki towarzystw naukowych w ich działalności na rzecz podtrzymywania i pielęgnowania tradycji narodowej oraz rozwoju świadomości narodowej, obywatelskiej i kulturowej, a także innych celów, o których mowa w art. 9;

4) reprezentuje zrzeszone w niej towarzystwa naukowe, grupy towarzystw naukowych, federacje i związki towarzystw naukowych wobec instytucji naukowych i innych podmiotów zagranicznych;

5) wyraża z własnej inicjatywy opinie i przedstawia wnioski we wszystkich sprawach dotyczących nauki i kultury oraz może zwracać się w tych sprawach do organów władzy publicznej i uczelni, w tym o udzielenie wyjaśnień i informacji, zawiadamiając o tym ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nauki oraz kultury i ochrony dziedzictwa narodowego;

6) wyraża opinie w sprawach przedstawionych przez ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nauki, ministra właściwego do spraw kultury i dziedzictwa narodowego oraz inne organy władzy i administracji publicznej;

7) wyraża stanowisko w sprawach przedstawionych jej do zaopiniowania projektów aktów prawnych dotyczących nauki, edukacji i kultury.

2. W realizacji zadań wymienionych w ust. 1 Rada współdziała z Polską Akademią Nauk, Polską Akademią Umiejętności, uczelniami, instytutami badawczymi oraz innymi instytucjami naukowymi.

3. Rada, zgodnie z art. 10 oraz 11 ustawy podejmuje decyzję w przedmiocie wpisu jaki skreślenia towarzystwa jako naukowego do rejestru, o którym mowa w art. 49 ust. 1 ustawy z dnia 20 sierpnia 1997 roku o Krajowym Rejestrze Sądowym.

4. Przedstawiciele Rady mogą brać udział z głosem doradczym w zgromadzeniach ogólnych lub równoważnych zebraniach towarzystw naukowych na ich zaproszenie.

5. Rada może współpracować z krajowymi i zagranicznymi organizacjami działającymi w obszarze nauki.

Art. 22. 1. Rada prowadzi swoją gospodarkę finansową na podstawie uchwalonego przez siebie budżetu, obejmującego planowane przychody i koszty w danym roku kalendarzowym.

2. Termin uchwalenia budżetu określa Statut Rady.

3. Przychodami są:

1) wpływy ze składek członkowskich zrzeszonych w niej towarzystw naukowych, grup towarzystw naukowych, federacji i związków towarzystw naukowych;

2) przychody z realizacji zadań określonych w art. 21 ustawy;

3) dotacja uzupełniająca ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nauki zgodnie z przepisem art. 365 pkt. 14 ustawy z dnia 20 lipca 2018 roku – Prawo szkolnictwie wyższym i nauce;

4) darowizny osób prawnych i osób fizycznych oraz inne przychody.

4. Kosztami są wydatki ponoszone w związku z realizacją zadań określonych w art. 21 ustawy.

5. Przychody i koszty muszą się równoważyć.

Rozdział 7

Zmiany w przepisach obowiązujących

Art. 23. W ustawie z dnia 7 kwietnia 1989 roku – Prawo o stowarzyszeniach (Dz.U. z 2020 roku poz. 2261), wprowadza się następujące zmiany:

1) W art. 7, dodaje się ust. 3 w brzmieniu:

„3. Towarzystwa naukowe podlegają przepisom ustawy w zakresie ich tworzenia, z uwzględnieniem postanowień ustawy z dnia ... roku o towarzystwach naukowych (Dz.U. Nr ..., poz....)”.

2) W art. 12, po ust. 1 i dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. W przypadku założenia stowarzyszenia o charakterze naukowym, wniosek w tej sprawie, wraz z uzasadnieniem, winien być zawarty w treści pisemnego podania”.

3) W art. 16, po ust. 2 dodaje się ust. 2a w brzmieniu:

„2a. Sąd rejestrowy przed wydaniem postanowienia o zarejestrowaniu towarzystwa jako naukowego, zasięga zgodnie z przepisami art. 9 ustawy z dnia ... roku o towarzystwach naukowych (Dz.U. Nr ..., poz....) opinii Rady Towarzystw Naukowych”.

Art. 24. W ustawie z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2021 roku, poz. 1372 z późniejszymi zmianami) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 7, w ust. 1 należy dodać pkt. 9a w brzmieniu:

„9a) wspierania społecznego ruchu naukowego, a w szczególności towarzystw naukowych działających na podstawie ustawy z dnia ... roku o towarzystwach naukowych, mających swoją siedzibę na terenie gminy, obejmujących zakresem swojego działania obszar tej gminy”.

Art. 25. W ustawie z dnia 20 sierpnia 1997 roku o Krajowym Rejestrze Sądowym (Dz.U. z 2021 roku poz.112 z późniejszymi zmianami) wprowadza się następujące zmiany:

1) dodaje się art. 49b w brzmieniu:

„Art. 49b. 1. Dokonanie wpisu do rejestru, o którym mowa w art. 49 ust.1 informacji o statusie towarzystwa jako towarzystwa naukowego następuje po spełnieniu wymogów, o których mowa w art. 8 i art. 9 ustawy z dnia ... roku o towarzystwach naukowych.

2. W przypadku gdy towarzystwo naukowe przestało spełniać wymagania określone w art. 9 ustawy z dnia ... roku o towarzystwach naukowych, sąd rejestrowy, na wniosek Rady Towarzystw Naukowych, wykreśla z działu 1 rejestru informację o statusie naukowym towarzystwa.”

2) w art. 52 dodaje się ust. 6 w brzmieniu:

„6. Przy rejestracji stowarzyszenia posiadającego status towarzystwa naukowego wpisuje się w dziale 1 zaznaczenie tej okoliczności”.

Art. 26. W ustawie z dnia 5 czerwca 1998 roku o samorządzie województwa (Dz.U. z 2020 roku, poz. 1668 roku z późniejszymi zmianami) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 14, w ust.1 dodaje pkt. 1a w brzmieniu:

„1a) wspierania społecznego ruchu naukowego, a w szczególności towarzystw naukowych działających na podstawie ustawy z dnia ... roku o towarzystwach naukowych, mających swoją siedzibę na terenie województwa, obejmujących zakresem swojego działania obszar więcej niż jednego powiatu”.

Art. 27. W ustawie z dnia 5 czerwca 1998 roku o samorządzie powiatowym (Dz.U. z 2020 roku, poz. 920 z późniejszymi zmianami) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 4, w ust.1, dodaje się pkt. 7a w brzmieniu:

„7a) wspierania społecznego ruchu naukowego, a w szczególności towarzystw naukowych działających na podstawie ustawy z dnia ... roku o towarzystwach naukowych, mających swoją siedzibę na terenie powiatu, obejmujących zakresem swojego działania obszar więcej niż jednej gminy”.

Art. 28. W ustawie z dnia 20 lipca 2018 roku – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. z 2021 roku, poz.478 z późniejszymi zmianami):

1) w art. 365, w pkt. 14 po wyrazach „Biura PKA” dodaje się wyrazy „Rady Towarzystw Naukowych”;

2) w art. 365, dodaje pkt. 16 w brzmieniu:

„16) finansowanie działalności towarzystw naukowych wymienionych w art. 4 ust. 1 ustawy z dnia ... o towarzystwach naukowych”;

3) w art. 366 ust. 1 dodaje się pkt. 9 w brzmieniu:

„9) pkt. 2 lit. a, pkt. 5 lit a i b, pkt. 7 i pkt. 16 – towarzystwom naukowym wymienionym w art.4 ust. 1 ustawy z dnia ... o towarzystwach naukowych”.

Rozdział 8

Przepisy przejściowe i końcowe

Art. 29. Minister Sprawiedliwości określi w drodze rozporządzenia wydanego na podstawie art. 54 ustawy z dnia 20 sierpnia 1997 roku o Krajowym Rejestrze Sądowym zasady i tryb postępowania rejestrowego w sprawach dotyczących towarzystw naukowych.

Art. 30. Kadencja obecnej Rady Towarzystw Naukowych przy Prezydium Polskiej Akademii Nauk i jej organów wygasa z upływem terminów określonych w przepisach, na podstawie których zostały powołane.

Art. 31. 1. Rada Towarzystw Naukowych przy Prezydium Polskiej Akademii Nauk, w okresie trzech miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy ustali, w drodze uchwały, wykaz towarzystw naukowych działających w chwili wejścia w życie ustawy, do których stosuje się przepisy niniejszej ustawy.

2. W stosunku do towarzystw objętych uchwałą Rady Towarzystw Naukowych przy Prezydium Polskiej Akademii Nauk, właściwy sąd rejestrowy dokona odpowiednich zmian w rejestrze, o którym mowa w art. 49 ust. 1 ustawy z dnia 20 sierpnia 1997 roku o Krajowym Rejestrze Sądowym.

Art. 32. Ustawa wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z mocą obowiązującą od dnia ... 2022 roku.

UZASADNIENIE

I. Potrzeba ustawowego uregulowania

1. Przedłożony projekt ustawy o towarzystwach naukowych zmierza do ustawowego uregulowania działalności tych towarzystw oraz ich ogólnopolskiej reprezentacji w celu zabezpieczenia funkcjonowania i rozwoju społecznego ruchu naukowego w Polsce jako ważnego czynnika aktywizującego społeczeństwo obywatelskie, jego rozwój przez promocję nauki oraz dbanie o dziedzictwo narodowe i kulturę.
2. W chwili obecnej zasady tworzenia i funkcjonowania towarzystw naukowych określają przepisy ustawy z dnia 7 kwietnia 1989 roku – Prawo o stowarzyszeniach (Dz.U. z 2020 roku, poz. 2261), które, z uwagi na generalny charakter tego aktu, nie mogą uwzględniać specyfiki działania towarzystw naukowych. Zasady powoływania i funkcjonowania Rady Towarzystw Naukowych, która w chwili obecnej afiliowana jest przy Prezydium Polskiej Akademii Nauk na zasadzie dobrowolności, regulują wewnętrzne przepisy Akademii, a zwłaszcza jej Prezydium.
3. Działające w chwili obecnej towarzystwa naukowe, których jest około trzystu dwudziestu dzielone są zgodnie z kryterium przedmiotowym na regionalne ogólne oraz specjalistyczne. Dysponują one istotnym potencjałem (ponad 600 000 członków), mają wyraźnie określone pole działania (sprawy nauki i kultury) i stanowią obok Polskiej Akademii Nauk i Polskiej Akademii Umiejętności, uczelni wyższych oraz jednostek badawczo-rozwojowych czwarte ogniwo nauki polskiej, oparte na aktywności społecznej członków.
4. W sytuacji, kiedy od roku 2018 obowiązuje ustawa – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce regulująca działalność naukową szkół wyższych, a także zasady finansowania nauki oraz podjęte zostały uregulowania prawne nowelizujące zasady organizacji i funkcjonowania Polskiej Akademii Nauk oraz jednostek badawczo-rozwojowych (projekty ustaw: o instytutach badawczych, o Narodowym Centrum Nauki oraz o Narodowym Centrum Badań i Rozwoju) za słuszne i konieczne wydaje się ustawowe uregulowanie działalności czwartego ogniwa nauki czyli towarzystw naukowych i ich reprezentacji.
5. Za ustawowym uregulowaniem działalności towarzystw naukowych przemawiają także istotne następujące względy merytoryczne:
 - a) towarzystwa naukowe są – jak wspomniano wyżej – integralną częścią systemu nauki polskiej, działając jako społeczne organizacje naukowe;
 - b) towarzystwa naukowe wypełniają swoje cele i zadania poprzez podejmowanie badań naukowych oraz działań edukacyjnych, promocyjnych, eksperckich, opiekuńczych nad dobrami kultury narodowej w szczególności poprzez:
 - prowadzenie badań, w tym badań nad regionem,
 - kształcenie ustawiczne,
 - promocję, upowszechnianie i popularyzację nauki,
 - prowadzenie bibliotek w tym bibliotek naukowych, muzeów, archiwów itp.,

- działalność wydawniczą,
 - podejmowanie audytu i działań eksperckich,
 - wspomaganie mobilności kadry naukowej.
- c) towarzystwa naukowe są strażnikiem dziedzictwa narodowego i kulturowego,
- d) towarzystwa naukowe pracują w oparciu o potencjał pasjonatów społecznych – swoich członków, gotowych do podejmowania rozmaitych działań na rzecz szeroko rozumianej nauki, przez co wpisują się w ideę społeczeństwa obywatelskiego i wiedzy,
- e) towarzystwa naukowe działają interdyscyplinarnie, łącząc ludzi z różnych lokalnych środowisk naukowych (towarzystwa ogólne), jak również ponad lokalnie, reprezentując środowiska naukowe związane z określoną dziedziną lub dyscypliną naukową (towarzystwa specjalistyczne),
- f) członkostwo w towarzystwach naukowych i pełnione w nich funkcje jest jednym z kryteriów oceny pracownika naukowego w postępowaniu o nadanie mu tytułu naukowego profesora (patrz stosowne rozporządzenia ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego).

II. Ogólna charakterystyka projektu

1. Projekt ustawy o towarzystwach naukowych określa rolę i zadania społecznego ruchu naukowego w systemie nauki polskiej, rangę społeczną oraz zasadnicze kierunki działania.
2. Projekt ustawy określa nadto zasady organizacji i funkcjonowania towarzystw naukowych, ich uprawnienia i obowiązki, stwierdzając, że stosuje się do nich przepisy ustawy z dnia 7 kwietnia 1989 roku – Prawo o stowarzyszeniach, o ile przepisy projektowanej ustawy nie stanowią inaczej, określając jednocześnie zasady kwalifikowania towarzystw jako towarzystw naukowych.
3. Projekt ustawy określa również warunki działalności towarzystw naukowych, w tym zasady ich finansowania.
4. Projekt określa także prawa i obowiązki władz publicznych, instytucji państwowych i samorządu terytorialnego w stosunku do towarzystw naukowych oraz towarzystw naukowych w stosunku do władz publicznych, instytucji państwowych i samorządu terytorialnego.
5. Projektowana ustawa określa także zasady powoływania i funkcjonowania oraz zakres uprawnień i obowiązków ogólnopolskiej reprezentacji towarzystw naukowych – Rady Towarzystw Naukowych.
6. Projektowana ustawa wprowadza także niezbędne zmiany, które zapewnia jej wykonanie, do sześciu ustaw: Prawo o stowarzyszeniach, o samorządzie gminnym, o Krajowym Rejestrze Sądowym, o samorządzie powiatowym, o samorządzie województwa oraz Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce.

III. Uwagi do poszczególnych postanowień projektu

1. Projekt obejmuje swym zasięgiem działalność towarzystw naukowych – ogólnych oraz specjalistycznych, stwierdzając w art. 3, że towarzystwa naukowe działają w ramach systemu nauki i jej upowszechniania w Rzeczypospolitej Polskiej. Definiuje także w art. 4 ust. 1 pojęcie towarzystwa ogólnego oraz specjalistycznego. Projekt nie wprowadza istotnych zmian w zakresie zasad powstawania, rejestracji oraz działalności towarzystw naukowych. Tak jak dotychczas, towarzystwa naukowe w zakresie administracyjno-prawnym podlegać będą przepisom ustawy z dnia 7 kwietnia 1989 roku – Prawo o stowarzyszeniach ze zmianami wynikającymi z projektowanej ustawy. Zmiany dotyczyć będą następujących spraw:
 - 1) towarzystwem naukowym nie może być stowarzyszenie zwykłe (art. 5 ust. 4);
 - 2) towarzystwo naukowe podlega w zakresie jego tworzenia przepisom ustawy z dnia 7 kwietnia 1989 roku – Prawo o stowarzyszeniach z uwzględnieniem postanowień projektowanej ustawy (art. 23 pkt. 1 wprowadzający zmianę do art. 7 ustawy z dnia 7 kwietnia 1989 roku – Prawo o stowarzyszeniach);
 - 3) opinię o statusie stowarzyszenia jako towarzystwa naukowego wyrażać będzie Rada Towarzystw Naukowych (art. 9). Sąd Rejestrowy przed wydaniem postanowienia o zarejestrowaniu stowarzyszenia jako towarzystwa naukowego zasięgać będzie opinii Rady (art. 23 pkt. 3) wprowadzający zmianę do art. 16 ustawy z dnia 1989 roku – Prawo stowarzyszeniach;
 - 4) Rada Towarzystw Naukowych przy Prezydium Polskiej Akademii Nauk, w okresie trzech miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy, w drodze uchwały, ustali wykaz towarzystw naukowych działających w chwili wejścia w życie ustawy, do których stosuje się przepisy niniejszej ustawy (art. 31 ust. 1). W stosunku do towarzystw objętych uchwałą Rady, właściwy sąd rejestrowy dokona odpowiednich zmian w Krajowym Rejestrze Sądowym stowarzyszeń (art. 31 ust. 2).
2. Przepisy art. 8 i 9 projektu określają naukowy charakter oraz cele i środki działania towarzystw naukowych, podkreślając, że celem towarzystw naukowych (art. 8) jest organizowanie i rozwijanie życia naukowego w formach działalności właściwych organizacjom społecznym i określonych statutem, jednakże w art. 9 (pkt. 1–13) określa jakie rodzaje działalności realizowanej przez towarzystwo pozwalają na uznanie go za towarzystwo naukowe.
3. Art. 10 określa tryb nadawania towarzystwu (stowarzyszeniu) statusu towarzystwa naukowego, powierzając przeprowadzenie wszystkich czynności opiniodawczych w tym zakresie ogólnopolskiej reprezentacji towarzystw naukowych – Radzie Towarzystw Naukowych i jej organom, przewidując przy tym dwuinstancyjny tok postępowania w przypadku wydania opinii negatywnej w pierwszej instancji. Art. 11 przewiduje możliwość pozbawienia stowarzyszenia statusu towarzystwa naukowego w przypadku, gdy zaprzestało ono prowadzenia działalności, o której mowa w art. 9 ustawy i która była podstawą nadania takiego statusu. Przyjęcie w projektowanej ustawie powyższych rozwiązań pociąga

za sobą konieczność wprowadzenia niezbędnych zmian w ustawie z dnia 20 sierpnia 1997 roku o Krajowym Rejestrze Sądowym. Zmiany takie (proponowane dodanie art. 49b oraz zmiana do art. 52) zawarte są w art. 25 projektowanej ustawy. Przyjęte w projekcie rozwiązanie jest analogiczne do postępowania rejestrowego w sprawach dotyczących nadania i odebrania statusu organizacji pożytku publicznego.

4. Art. 12 obliguje Radę Towarzystw Naukowych do prowadzenia rejestru towarzystw, które posiadają status towarzystw naukowych oraz zmian w tym zakresie.
5. W rozdziale 3 (art. 13–15) określone są ogólnie zasady opieki i pomocy oraz zakres współpracy właściwych, ze względu na charakter działalności towarzystw naukowych, organów państwowych w stosunku do tych towarzystw.
6. W rozdziale 4 (art. 16) zawarte są przepisy dotyczące mienia towarzystw naukowych, jego części składowych. Przepis zawarty w art. 16 określa, że mieniem towarzystw naukowych są własność i inne prawa majątkowe, przeznaczone do prowadzenia działalności statutowej, pozostające we władaniu tych towarzystw w dniu wejścia w życie ustawy w tym: własność nieruchomości oraz inne prawa rzeczowe do nieruchomości; własność ruchomości, w tym urządzeń, zbiorów bibliotecznych, zbiorów muzealnych i materiałów oraz inne prawa rzeczowe do ruchomości; prawa wynikające z umów najmu i dzierżawy nieruchomości lub ruchomości; prawa z papierów wartościowych i środki pieniężne; patenty i inne prawa własności przemysłowej; majątkowe prawa autorskie i majątkowe prawa pokrewne oraz inne powstające z tytułów wymienionych w ustawie z dnia 7 kwietnia 1989 roku – Prawo o stowarzyszeniach.
7. W rozdziale 5 (art. 17) projektowana ustawa zakłada możliwość dostępu towarzystw naukowych do środków publicznych na rozwój i popularyzację nauki, określa drogi dofinansowywania działalności towarzystw naukowych ze środków publicznych na podstawie przepisów ustawy z dnia 20 lipca 2018 roku – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce:
 - na sfinansowanie zadań z zakresu działalności naukowej;
 - na realizację badań naukowych lub prac rozwojowych albo określonych w statucie towarzystwa zadań związanych z prowadzonymi w sposób ciągły pracami dotyczącymi gromadzenia, opracowywania i udostępniania zbiorów naukowych oraz baz danych;
 - na realizację projektów celowych o tematyce obejmującej badania i zadania służące rozwojowi, promocji i zastosowaniom praktycznym nauki, a także wspierających wzrost innowacyjności gospodarki lub obejmujących programy rozwoju regionalnego.

W zależności od tego, kto jest dysponentem środków publicznych, dotacji lub zleceń mogą udzielać:

- 1) minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego i nauki jako dysponent środków finansowych na naukę, ustalanych na ten cel w budżecie państwa,

- 2) minister właściwy ds. kultury i ochrony dziedzictwa narodowego w ramach pozostających w jego dyspozycji środków budżetowych w zakresie dotacji na realizację zadań związanych z utrzymywaniem bibliotek, muzeów, archiwów, gromadzeniem, opracowywaniem i udostępnianiem różnego typu kolekcji i zbiorów oraz baz danych.

Dotacji lub zleceń w zależności od uzasadnionych potrzeb społecznych oraz w miarę posiadanych środków mogą również udzielać:

- a) naczelne organy władzy państwowej;
- b) inne niż wymienione powyżej naczelne i centralne organy administracji państwowej oraz państwowe jednostki organizacyjne;
- c) właściwe organy samorządu terytorialnego stopnia gminnego, powiatowego i wojewódzkiego oraz ich jednostki organizacyjne.

Projektowana ustawa zakłada również (art. 17 ust. 5), że towarzystwa naukowe mogą ubiegać się o środki i fundusze pomocowe Unii Europejskiej oraz korzystać z darowizn od osób fizycznych, osób prawnych oraz jednostek nie posiadających osobowości prawnej.

8. Stworzenie ustawowych możliwości dofinansowania działalności towarzystw naukowych i udzielania im dotacji powoduje konieczność dokonania określonych zmian w obecnie obowiązujących przepisach. W szczególności dotyczy to:
 - a) ustawy z dnia 20 lipca 2018 roku – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, w której niezbędne są zmiany polegające na zaliczeniu towarzystw naukowych do jednostek naukowych – prowadzących badania naukowe i/lub prace rozwojowe. Temu celowi służy zmiana zaproponowana w art. 28 projektowanej ustawy,
 - b) ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym, w której niezbędne jest zmiana polegająca na umożliwieniu uznania wspierania społecznego ruchu naukowego, a w szczególności towarzystw naukowych działających na terenie gminy, za zadanie własne gminy. Temu celowi służy zmiana zaproponowana w art. 24 projektowanej ustawy,
 - c) ustawy z dnia 5 czerwca 1998 roku o samorządzie województwa, w której niezbędna jest zmiana polegająca na zaliczeniu wspierania społecznego ruchu naukowego, a w szczególności towarzystw naukowych działających na terenie województwa, do zadań o charakterze wojewódzkim. Temu celowi służy zmiana zaproponowana w art. 26 projektowanej ustawy,
 - d) ustawy z dnia 5 czerwca 1998 roku o samorządzie powiatowym, w której niezbędna jest zmiana polegająca na zaliczeniu wspierania społecznego ruchu naukowego, a w szczególności towarzystw naukowych działających na terenie powiatu, do zadań o charakterze powiatowym. Temu celowi służy zmiana zaproponowana w art. 27 projektowanej ustawy.
9. Projekt odmiennie, niż to ma miejsce obecnie, sytuuje Radę Towarzystw Naukowych. W chwili obecnej jej status prawny regulowany jest wewnętrznymi przepisami organów Polskiej Akademii Nauk, albowiem jest ona afiliowana przy Prezydium PAN jako bliżej nieokreślona reprezentacja towarzystw naukowych

bez jakichkolwiek uprawnień i możliwości decyzyjnych. Zgodnie z przepisami rozdziału 6 projektu (art. 18–22) Rada Towarzystw Naukowych jest wybieralnym organem przedstawicielskim towarzystw i działa na podstawie ustawy i uchwalonego przez siebie Statutu (art. 18 ust. 3). Ustawa określa skład, zasady i tryb wyboru Rady (art. 19 ust. 1–4 oraz art. 20), przewiduje też, że obsługę administracyjną Rady wykonywać będzie Biuro Rady, którego organizację, tryb działania oraz zasady finansowania działalności określi Statut Rady (art. 19 ust. 5). Rada wyposażona będzie w określone kompetencje (art. 21). Rada prowadzić będzie swoją gospodarkę finansową na podstawie uchwalonego przez siebie budżetu, obejmującego planowane przychody i koszty w danym roku kalendarzowym. Termin uchwalenia budżetu określi Statut Rady. Przychodami Rady będą:

- a) wpływy ze składek członkowskich zrzeszonych w niej towarzystw naukowych, grup towarzystw naukowych, federacji i związków towarzystw naukowych; przychody z realizacji zadań określonych w art. 21 ustawy; dotacja uzupełniająca ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nauki zgodnie z przepisem art. 365 pkt. 14 ustawy z dnia 20 lipca 2018 roku – Prawo szkolnictwie wyższym i nauce, darowizny osób prawnych i osób fizycznych oraz inne przychody;
- b) kosztami będą wydatki ponoszone w związku z realizacją zadań określonych w art. 21 ustawy.

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Cel wprowadzenia ustawy

Celem projektu jest podniesienie do rangi ustawy problematyki związanej z działalnością naukową towarzystw naukowych opartą na społecznej aktywności obywatelskiej członków, a więc uznanie ich roli w tym zakresie jako czwartego pionu nauki. Nauka w Polsce jest mało doceniana, nie zawsze jest uznawana za ważny czynnik rozwoju gospodarczego i społecznego. Upowszechnianiem nauki w społeczeństwie i wpływaniem na wzrost dobrostanu społecznego zajmują się między innymi towarzystwa naukowe.

Ustawa ma umożliwić towarzystwom naukowym dostęp do środków publicznych przeznaczanych na naukę, w tym na badania naukowe, kształcenie ustawiczne i popularyzację nauki, zarówno z budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego oraz środków pomocowych Unii Europejskiej, przy stosowaniu tych samych kryteriów oceny zarówno podmiotowej jak i przedmiotowej.

2. Wskazanie podmiotów, na które oddziałuje ustawa

Projekt dotyczy oznaczonego kręgu osób prawnych – towarzystw naukowych. Ustawa stworzy jednostkom samorządu terytorialnego wszystkich szczebli możliwość wspierania, o ile uznają to za stosowne, towarzystw naukowych jako instytucji wpływających na dynamikę popularyzacji i znaczenia nauki w społeczeństwie. Stąd ustawa oddziaływać będzie również na samorządy lokalne.

3. Konsultacje

Projekt ustawy jest rezultatem kilkunastoletnich prac, w toku których – także na etapie powstawania założeń regulacji – miały miejsce szerokie konsultacje w środowisku towarzystw naukowych. Projekt był przedmiotem kilku konferencji naukowych, ogólnopolskich seminariów, w tym także kilku posiedzeń Rady Towarzystw Naukowych przy Prezydium PAN, a także został poddany ocenie ekspertów z wielu dziedzin.

Ustawowe uregulowanie działalności towarzystw naukowych zyskało aprobatę Konferencji Rektorów Akademickich Szkół Polskich, która na Zgromadzeniu Plenarnym w dniu 5 czerwca 2008 roku podjęła uchwałę (Dokument nr 78/IV) w sprawie usytuowania towarzystw naukowych w polskim systemie prawnym.

4. Skutki społeczno-gospodarcze oraz finansowe ustaw

4.1 Wpływ na sektor finansów publicznych, w tym na budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego:

Wejście w życie ustawy spowoduje zabezpieczenie środków finansowych w budżecie państwa w części 28 – szkolnictwo wyższe i nauka oraz części 24 – kultura i ochrona dziedzictwa narodowego, w łącznej wysokości ok. 30.000 tys. złotych w stosunku rocznym, z tego – w postaci potrzeby zabezpieczenia działalności towarzystw w kwocie ok. 29.000 tys. złotych oraz działalności Rady Towarzystw Naukowych w kwocie ok. 1.000 tys. złotych.

Ustawa może spowodować w budżetach jednostek samorządu terytorialnego wzrost wydatków, o ile właściwe organy podejmą takie decyzje, ponieważ ustawa daje możliwość udzielania towarzystwom naukowym dotacji na ich działalność, ale nie nakłada obowiązku.

4.2. Wpływ na rynek pracy:

Regulacja będzie miała pozytywny wpływ na rynek pracy. Ureguluje i ustabilizuje ona działalność towarzystw naukowych jako instytucji nauki, edukacji i kultury, które są założycielami i organami prowadzącymi biblioteki, muzea, archiwa itp.

4.3. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw:

Uregulowanie i stabilizacja działalności towarzystw naukowych wpłynie będzie pozytywnie na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość. Filarami działalności gospodarczej, szczególnie w okresach kryzysowych, jest aktywne społeczeństwo wiedzy i informacji oraz jego dynamika działania, innowacyjna gospodarka oraz sprawnie działające instytucje. Towarzystwa naukowe we wszystkich tych obszarach, poprzez swoje struktury i społecznie pracujących członków, spełniają określoną, pozytywną rolę. Wykorzystanie tej aktywności obywatelskiej ludzi o wysokich kwalifikacjach przyniesie wymierne korzyści dla konkurencyjności gospodarki, jej innowacyjności i przedsiębiorczości, a przez to podniesie dobrostan obywateli. Towarzystwa naukowe są pomostem transferu wiedzy z nauki do gospodarki.

4.4. Wpływ na sytuację i rozwój regionalny:

Regulacja będzie miała pozytywny wpływ na sytuację i rozwój regionalny, poprzez związki członków towarzystw naukowych, wywodzących się zarówno z regionalnych środowisk naukowych jak i gospodarczych, gdzie istnieje możliwość zapoznawania się z nowoczesnymi rozwiązaniami technologicznymi i możliwościami ich wdrażania. Tym bardziej, że towarzystwa naukowe są stałym forum wymiany myśli i doświadczeń między członkami i społecznością, w której działają (np. Polskie Towarzystwo Leśne, towarzystwa lekarskie, towarzystwa regionalne itp.).

5. Zgodność z prawem Unii Europejskiej

Materia objęta przedmiotowym projektem, nie jest objęta prawem Unii Europejskiej.